

Sauber Bernát És A Családja

Ez a kép Marosvásárhelyen, az én irodámban készült 1980-ban. A feleségem Zikh Mária, a fogadott lányom, Zsuzsa és én vagyok a képen. Mind a ketten a feleségemmel találkoztunk. A találkozó fekete volt, az enyém van egy aranyozott jelvény kék beírással. Be volt írva: ?Lex? (Törvény). A tisztviselőknek nem volt ilyen jelvényük, csak a bírói karnak és az ügyészeknek. Ott volt az én íróasztalom, ami látszik is a képen. A feleségem jegyző volt a törvényszéken. Zsuzsi, azt hiszem, iskolából jött. Itt, azt hiszem, 16 éves volt, és a művészeti iskolába járt. Éppen bejött egy fényképezőgéppel az egyik kollégánk, aki a kriminalisztikának volt a vezetője, és azt mondta: ?Na, álljatok egymás mellé!? Sajnos, fiatalon meghalt. Ő szokott fényképezni. Például a kriminalisztikai intézetnek, ami az ügyészség keretein belül működött, volt filmező gépe, és videónk is már volt 1970 végén. Filmek akkor még nem léteztek, s csak azzal szórakoztunk, hogy ő a gyűléseken filmezett, és aztán összeültünk, megnéztük, és jókat kacagtunk. Nagyon élveztük. A feleségemmel, Zikh Máriával itt ismerkedtem meg Marosvásárhelyen. Ő nagykarolyi származású, a törvényszéken jegyző volt. Ő nem zsidó, csak apósom volt zsidó származású, de már a szülei (a feleségem nagyszülei) áttértek római katolikusnak -- de nem kutattam ezt a részét, hogy mikor és miért tértek át. Apósom czernowitzi [lásd: Czernowitz/ Cernăuți/ Csernovci] származású kereskedő volt, tojást, majorságot vásárolt, szállította és eladta. De én nem ismertem, mert már korábban meghalt. Az édesanyja odahaza dolgozott, később idejött Marosvásárhelyre, egy ideig itt lakott nálunk, aztán elment egy húgához, és aztán meghalt. Mi tartottuk a zsidó ünnepeket. A feleségem nem gyújt gyertyát szombaton, hanem mondjuk, ünnepi ebédet főz. Ugyanígy megtartottuk az ő ünnepeit is. El szokott jönni zsinagógába: amikor mások eljönnek, el szokott jönni ő is. Két éve nem jár, mert beteg. Hanukát például nem tartottunk otthon a kommunizmus ideje alatt, csak utána, 1990 után. Most tartom otthon rendszeresen. Egyszerűen zajlik: elolvasom az imát, meggyújtom a gyertyákat, s ezzel be van fejezve. Van egy fogadott lányunk. Zsuzsa a feleségem unokahúgának a lánya. Négy

éves volt, amikor örökbe fogadtuk, s elhoztuk, azóta itt van nálunk. Az édesanyja Nagykárolyban él. Zsuzsa is ott született, van egy bátyja, az édesapja meghalt. Ő művészetit végzett. Az én hibám volt, én erőltettem, hogy jogi pályára menjen, pedig szeretett volna művészetre menni, de akkoriban tudtuk, mit jelent művészeti egyetemet végezni: ha nem vagy egy kimondott táalentum, akkor kikerülsz egy faluba rajztanárnak. Amikor a feleségem nyugdíjba ment, ő épp húsz éves volt, és belépett a feleségemnek a helyébe, mint törvényszéki jegyző. Most a Táblabírárságnál dolgozik, ő vezeti a statisztikát és jegyző is. 1981-től dolgozik. Csak sajnos nem akart férjhez menni. Talán az volt az egyik hiba, hogy odakerült a törvényszékre, s ott látta, hogy a házasságok hogy bomlanak fel, s ez elvette a kedvét, pedig ő egy nagyon melegszívű és barátságos valaki. Van külön lakása, külön él, ebédelni, vacsorázni persze jön hozzánk. Uzsonnát is készítünk neki, úgyhogy élelemre ő nem költ. Igazság szerint ateista nevelést kapott. Mégis rendszeresen jár ivritórára. Minden ünnep alkalmával, mikor szoktak jönni a fiatalok a templomba, eljön ő is, ő inkább ide tart.